

УДК 616-53.2/614.876

ШЛЯХИ ФАРМАКОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ РОЗЛАДІВ СИСТЕМИ ДИХАННЯ У ДІТЕЙ, ЯКІ ЗАЗНАЛИ КОРОТКОЧАСНОГО ТА ХРОНІЧНОГО РАДІАЦІЙНОГО ВПЛИВУ

Студ. П.С. Ходьков¹, гр. МГХФ-18

Науковий керівник доц. В.Б. Кулик^{1,2}

¹Київський національний університет технологій та дизайну

²Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України

Мета наукового дослідження: Оцінити особливості функціонування системи дихання дітей, які зазнали радіаційного впливу внаслідок аварії на ЧАЕС та розробити методи фармакологічної корекції виявлених порушень.

Завдання дослідження: Дати порівняльну оцінку вентиляційної здатності та нереспіраторних функцій легенів у дітей, які зазнали короткочасного і хронічного впливу іонізуючого випромінювання та дітей групи порівняння, розробити шляхи фармакологічної корекції виявлених порушень.

Об'єкт дослідження: Показники зовнішнього дихання, газообміну, дихальної функції крові, центральної гемодинаміки у дітей та хронічного впливу іонізуючого випромінювання.

Предмет дослідження: Функціональний стан системи дихання у дітей, які зазнали короткочасного і хронічного впливу іонізуючого випромінювання внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

Методи дослідження: загальне клініко-лабораторне обстеження, інструментальні, біохімічні, біофізичні, фізико-хімічні, динамічні спостереження, статистичні.

Результати дослідження: Вплив несприятливих чинників Чорнобильської аварії у роки середньої її фази, обумовив у дітей евакуйованих із 30-км зони ЧАЕС і мешканців зон радіонуклідного забруднення наявність, порівняно з контролем, односпрямованих змін вентиляційної здатності та нереспіраторних функцій легенів. Зміна цих функцій полягала у підвищеній частоті порушень бронхіальної прохідності за рахунок бронхоспазму, зниженні легеневого вологовиділення, вмісту поверхнево-активних речовин легеневого сурфактанту у конденсаті видихуваного повітря (КВП), пригніченні чинника місцевого захисту органів дихання – α 1-антитрипсину, підвищенні інтенсивності вільнорадикальних процесів у легенях.

На основі комплексного аналізу отриманих даних розроблено декілька схем корекції розладів системи дихання у дітей, застосування яких було спрямоване на нормалізацію інтенсивності вільнорадикальних процесів у легенях, стимуляцію утворення легеневого сурфактанту, зменшення або усунення бронхіальної гіперреактивності, поліпшення гемодинамічного забезпечення функціональних навантажень, усунення станів дезадаптації. Дані фармакотерапевтичні підходи передбачають тритижневе застосування комплексів вітамінів-антиоксидантів прямої та непрямої дії (вітамінів А, Е, С, Р, глютамінової кислоти), комплексу антиоксидантів біофлавоноїдів ("6-й елемент - Пікногенол"), адаптогенів рослинного походження (настоянка женьшеню), засобів, які внаслідок оптимізації метаболізму міокарду сприяють збільшенню серцевого викиду (рибоксин), засобів, що стимулюють утворення легеневого сурфактанту (етимізол).

Висновки: Застосування вказаних терапевтичних підходів (чітко окреслені лікувальні схеми, тут не описані) у дітей, які зазнали радіаційного впливу, сприяли зниженню рівня інтенсивності вільнорадикальних процесів у сироватці крові, еритроцитах, КВП, підвищенню бронхіальної прохідності, поліпшенню показників сурфактантної системи легенів, збільшенню швидкості кровотоку при фізичному навантаженні. За рахунок нормалізації параметрів загальної гемодинаміки досягнуто зниження частоти станів дезадаптації.

Ключові слова: порушення функцій дихальної системи дітей, бронхоспазм, легеневий сурфактант, вільнорадикальні процеси, фармакотерапевтичні підходи.